

Energie management actieplan

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	2
2. REDUCTIEDOELSTELLINGEN EN -EVALUATIE	2
VOORGAANDE DOELSTELLINGEN 2021.....	2
EVALUATIE VOORGAANDE DOELSTELLINGEN.....	2
NIEUWE DOELSTELLINGEN 2022 T/M 2023	2
BETREKKING DOELSTELLINGEN OP PROJECT(EN) MET GUNNINGSVOORDEEL	3
3. ALTERNATIEVE BRANDSTOFFEN EN/OF GROENE STROOM	3
EVALUATIE DOELSTELLINGEN	3
DOELSTELLINGEN OP ON-HOLD	3
NIEUWE DOELSTELLINGEN	3
4. EVALUATIE REDUCTIEMAATREGELN 2021-2022	4
SCOPE 1:.....	4
SCOPE 2:.....	5
5. REDUCTIEMAATREGELN 2022-2023	6
SCOPE 1:.....	6
SCOPE 2 INCL. BUSINESS TRAVEL:.....	7
6. ONDERTEKENING DIRECTIE / HOGER MANAGEMENT	8
BIJLAGE:	8
BRONVERMELDING:	8

1. Inleiding

Dit verslag, het energie management actieplan ofwel reductieprogramma, is een uitwerking van het B-deel (reductie) van de CO₂ prestatieladder. Hiermee acteren we op de CO₂-inzichten om daarmee onze uitstoot te reduceren.

Vanwege de start met de CO₂-prestatieladder in 2021 is dit verslag een opvolging van eerder opgezette doelstellingen en eventuele bijstelling van nieuwe doelstellingen.

In de energiebeoordeling (intern document) zijn de reeds genomen reductiemaatregelen beschreven. Ook is er in dat document een eerste opsomming gemaakt van mogelijke toekomstige maatregelen voor reductie en is er gekeken naar input van medewerkers en lering getrokken vanuit de branche.

Vanuit de emissie inventaris werkt dit energie management actieplan de reductie-doelstellingen en -maatregelen verder uit tot een realistisch actieplan.

2. Reductiedoelstellingen en -evaluatie

Voorgaande doelstellingen 2021

Vorig jaar zijn bij de start met de CO₂-Prestatieladder de volgende doelstellingen bepaald:

Scope 1:

- 2% reductie door vervangen 1-2 bedrijfsvoertuigen per jaar
- 2% reductie door jaarlijks ca 22.000 ltr meer TRAXX te gaan gebruiken voor het materieel

Scope 2 en Business Travel:

- 1-2% reductie per jaar door gedrag en overgang naar echte groene stroom

Evaluatie voorgaande doelstellingen

Scope 1:

De totale CO₂ uitstoot in scope 1 in 2021 was 621,44 ton. In 2020 was dit 682,26 ton.

Als we de CO₂ uitstoot afzetten tegen de omzet, dan betekent dat een reductie van 32,6%.

Hiermee is de doelstelling ruimschoots behaald.

Scope 2 en Business Travel:

De totale CO₂ uitstoot in scope 2 en Business Travel in 2021 was 93,69 ton. In 2020 was dit

79,12 ton. Als we de CO₂ uitstoot afzetten tegen de omzet, dan betekent dit een reductie

van 12,4%. Hiermee is de doelstelling ruimschoots behaald.

Nieuwe doelstellingen 2022 t/m 2023

Rekening houdend met bovenstaande resultaten en wat verschuivingen in het

energieverbruik kunnen we de doelstellingen voor 2022 en 2023 nu als volgt vaststellen:

RvB-Groep	Pagina 2 van 8
CO ₂ portfolio: D04.Energie management actieplan tbv website	Datum: 02-12-2022

Scope 1:

	2020	2021*	2022*	2023*
Per €1000.000 omzet	Referentiejaar	Reductie: 32,6%	Reductie: 33,6%	Reductie: 34,6%

Scope 2:

	2017	2021*	2022*	2023*
Per €1000.000 omzet	Referentiejaar	Reductie: 12,4%	Reductie: 12,9%	Reductie: 13,4%

Wit = gerealiseerd

Groen = doelstelling

*T.o.v. 2020 (referentiejaar).

Deze doelstellingen worden halfjaarlijks gemonitord / beoordeeld op voortgang via de emissie inventaris. Dit wordt daarna zowel intern als extern gecommuniceerd.

Betrekking doelstellingen op project(en) met gunningsvoordeel

We hebben momenteel nog geen projecten met CO₂ gunningsvoordeel. Er zijn dan ook geen aparte doelstellingen voor projecten met CO₂ gunning bepaald. Wanneer dit wel zal gaan starten, zullen primair onze organisatiebrede doelstellingen ook op dat project gelden, eventueel aangevuld met projectspecifieke maatregelen.

3. Alternatieve brandstoffen en/of groene stroom

Evaluatie doelstellingen

Hierbij een reflectie over deze doelstellingen over 2021 en de eerste helft van 2022:

De doelstelling van vorig jaar om de inzet van groene stroom te vergroten is niet gelukt, omdat de mogelijkheden voor het laten leveren van groene stroom nog niet verder zijn onderzocht. Deze doelstelling wordt de komende periode gecontinueerd.

De doelstelling voor het onderzoeken van de mogelijkheid van zonnepanelen is behaald: dit is intern besproken, maar de huidige constructie van het gebouw blijkt hiervoor niet toereikend. Mogelijk is dit wel een optie bij de toekomstige nieuwbouw.

De doelstelling m.b.t. de inzet van TRAXX als alternatieve brandstof voor reguliere diesel is behaald: er is in 2021 aanmerkelijk meer TRAXX gebruikt dan in 2020.

Doelstellingen op on-hold

De toepassing van zonnepanelen hangt af van de plannen voor de nieuwbouw. Op dit moment zijn hier gesprekken over gaande, maar is e.e.a. nog niet concreet. Tot die tijd staat de doelstelling m.b.t. de inzet van zonnepanelen on-hold.

Nieuwe doelstellingen

Er zijn een drietal doelstellingen voor het gebruik van alternatieve brandstoffen en/of groene stroom:

- Oriëntatie op groene stroom, bij voorkeur wind- of waterkracht, voor onze eigen locatie;

RvB-Groep	Pagina 3 van 8
CO ₂ portfolio: D04.Energie management actieplan tbv website	Datum: 02-12-2022

- Continuering van de inzet van TRAXX als alternatieve brandstof voor het materieel;
- Inzet van HVO100-diesel als alternatieve brandstof voor het materieel.

Op project-niveau betekenen met name de inzet van TRAXX en HVO100-diesel een behoorlijke CO2-reductie in het brandstofverbruik wat nu veruit de grootste uitstoot-bron is.

4. Evaluatie reductiemaatregelen 2021-2022

Onderstaande een evaluatie op de geplande maatregelen voor de periode 2021-2022.

Scope 1:

Aansluiten bij het nieuwe rijden

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is brandstof.
- Plan van aanpak: “het nieuwe rijden” actief uitdragen door middel van een toolbox, zodat medewerkers zich bewust worden van het effect van het rijgedrag, bandenspanning, onderhoud motor, etc.
- Verantwoordelijke: KAM-coördinator
- Uitvoering staat gepland voor Q3/4 2022.

Evaluatie november 2022: toolboxes zijn gehouden (toolbox 9-2022, 10-2022). Het nieuwe rijden is uitgebreid aan de orde geweest in de vorm van diverse tips. Wel is het goed om dit onderwerp blijvend onder de aandacht te brengen bij de medewerkers.

Elektrificeren wagenpark

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is brandstof.
- Plan van aanpak: Te vervangen auto's worden vervangen door auto's die zijn voorzien van moderne technologieën (hybride of volledig elektrisch). Dit wordt elk jaar in het investeringsplan meegenomen.
- Verantwoordelijke: directie
- Uitvoering staat gepland voor: doorlopend

Evaluatie november 2022: er is de afgelopen periode 1 nieuwe hybride auto aangeschaft. Er is echter ook een hybride auto ingeruild, waardoor het aantal hybride auto's gelijk blijft. Hier is blijvende aandacht vanuit de directie voor nodig.

Inzet TRAXX

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is brandstof.
- Plan van aanpak: het aandeel TRAXX in de totale hoeveelheid diesel t.b.v. materieel jaarlijks vergroten.
- Verantwoordelijke: directie
- Uitvoering staat gepland voor: doorlopend

Evaluatie november 2022: er is in 2021 beduidend meer TRAXX gebruikt dan in 2020 (64.372 vs. 20.603 liter). Gezien de cijfers van H1 2022 vlakt deze toename nu af, dit behoeft aandacht vanuit het management. Wel is er vanaf juli 2022 gestart met HVO100-diesel.

RvB-Groep	Pagina 4 van 8
CO ₂ portfolio: D04.Energie management actieplan tbv website	Datum: 02-12-2022

Thuiswerken

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is brandstof.
- Plan van aanpak: door waar het kan thuis te werken, wordt brandstof bespaard.
- Verantwoordelijke: directie
- Uitvoering staat gepland voor: doorlopend

Evaluatie november 2022: thuiswerken heeft vanwege corona waar mogelijk plaatsgevonden, maar in de praktijk is het toch veel praktischer om op kantoor aanwezig te zijn. Onderlinge afstemming / samenwerking is daardoor beter mogelijk. Bovendien betreft deze maatregel maar een deel van de werkzaamheden, want een groot deel vindt logischerwijs plaats op de projectlocaties.

Scope 2:

Vergroten bewustwording m.b.t. energieverbruik

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is elektra.
- Plan van aanpak: d.m.v. toolbox bewustwording creëren en vergroten m.b.t. het energieverbruik, zoals verlichting en/of verwarming uitzetten als dit niet nodig is, apparatuur zoals computers, plotters, printers 's nachts uitzetten.
- Verantwoordelijke: KAM-coördinator
- Uitvoering staat gepland voor: Q3/4 2022.

Evaluatie november 2022: er is een toolbox gehouden m.b.t. o.a. energieverbruik (toolbox 10-2022). Hierin is uitgebreid aandacht besteed aan bovengenoemde onderwerpen. Verder is veel apparatuur voorzien van een slaapstand.

Onderzoeken inzet groene stroom

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is elektra.
- Plan van aanpak: de mogelijkheden onderzoeken voor de aanlevering van groene stroom door de huidige of een andere energieleverancier.
- Verantwoordelijke: directie
- Uitvoering staat gepland voor: 2022.

Evaluatie november 2022: het onderzoek naar de inzet van groene stroom heeft nog niet plaatsgevonden. Deze maatregel wordt gecontinueerd.

Thuiswerken

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is elektra en business travel.
- Plan van aanpak: door waar het kan thuis te werken, wordt elektra en brandstof bespaard.
- Verantwoordelijke: directie
- Uitvoering staat gepland voor: doorlopend

Evaluatie november 2022: thuiswerken heeft vanwege corona waar mogelijk plaatsgevonden, maar in de praktijk is het toch veel praktischer om op kantoor aanwezig te

RvB-Groep	Pagina 5 van 8
CO ₂ portfolio: D04.Energie management actieplan tbv website	Datum: 02-12-2022

zijn. Onderlinge afstemming / samenwerking is daardoor beter mogelijk. Bovendien betreft deze maatregel maar een deel van de werkzaamheden, want een groot deel vindt logischerwijs plaats op de projectlocaties.

Gebruik tijdschakelaars t.b.v. elektrische verwarming

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is elektra.
- Plan van aanpak: tijdschakelaars toepassen bij de aanwezige elektrische verwarmingsradiatoren.
- Verantwoordelijke: directie
- Uitvoering staat gepland voor: doorlopend

Evaluatie november 2022: tijdschakelaars zijn vorig jaar geopperd als besparingsmaatregel. Deze maatregel is niet toegepast, omdat de praktijk uitwijst dat de elektrische verwarming altijd aan het einde van de werkdag (of bij eerder vertrek) wordt uitgezet.

5. Reductiemaatregelen 2022-2023

Onderstaande een toelichting op de lopende en te nemen maatregelen waarmee we bovenstaande reductiedoelstellingen als realistisch inschatten.

Deze maatregelen hebben (in)direct betrekking op eventuele projecten. Projectspectifieke maatregelen worden wanneer relevant separaat benoemd in projectrapportages.

Wanneer er meerdere maatregelen per scope zijn benoemd wordt bij deze maatregelen aangegeven hoeveel reductie% ze vertegenwoordigen van bovengenoemde reductiedoelstellingen van die betreffende scope.

Scope 1:

Aansluiten bij het nieuwe rijden

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is brandstof.
- Wij verwachten dat deze maatregel voor 15% bijdraagt aan de reductie van scope 1, in de periode 2022/2023.
- Deze maatregel wordt bedrijfsbreed toegepast;
- Plan van aanpak: “het nieuwe rijden” actief blijven uitdragen door middel van een toolbox, zodat medewerkers zich bewust worden van het effect van het rij-gedrag, bandenspanning, onderhoud moter, etc.
- Verantwoordelijke: KAM-coördinator
- Uitvoering staat gepland voor Q3 2023.

Elektrificeren wagenpark

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is brandstof.
- Wij verwachten dat deze maatregel voor 15% bijdraagt aan de reductie van scope 1, in de periode 2022/2023.
- Deze maatregel wordt bedrijfsbreed toegepast;
- Plan van aanpak: Te vervangen auto's worden vervangen door auto's die zijn voorzien van moderne technologieën (hybride of volledig elektrisch). Dit wordt elk jaar in het investeringsplan meegenomen.
- Verantwoordelijke: directie

RvB-Groep	Pagina 6 van 8
CO ₂ portfolio: D04.Energie management actieplan tbv website	Datum: 02-12-2022

- Uitvoering staat gepland voor: doorlopend

Inzet TRAXX

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is brandstof.
- Wij verwachten dat deze maatregel voor 30% bijdraagt aan de reductie van scope 1, in de periode 2022/2023.
- Deze maatregel wordt bedrijfsbreed toegepast;
- Plan van aanpak: het aandeel TRAXX in de totale hoeveelheid diesel t.b.v. materieel jaarlijks vergroten.
- Verantwoordelijke: directie
- Uitvoering staat gepland voor: doorlopend

Inzet HVO100-diesel

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is brandstof.
- Wij verwachten dat deze maatregel voor 40% bijdraagt aan de reductie van scope 1, in de periode 2022/2023.
- Deze maatregel wordt bedrijfsbreed toegepast;
- Plan van aanpak: waar mogelijk HVO100-diesel inzetten, i.o.m. directie.
- Verantwoordelijke: projectleiders / directie
- Uitvoering staat gepland voor Q3 2023.

Scope 2 incl. business travel:**Inzet LED-verlichting**

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is elektra.
- Wij verwachten dat deze maatregel voor 30% bijdraagt aan de reductie van scope 2, in de periode 2022/2023.
- Deze maatregel wordt bedrijfsbreed toegepast;
- Plan van aanpak: TL-verlichting in de kantoor-units vervangen door LED-verlichting.
- Verantwoordelijke: directie
- Uitvoering staat gepland voor: 2023.

Vergroten bewustwording m.b.t. energieverbruik

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is elektra.
- Wij verwachten dat deze maatregel voor 50% bijdraagt aan de reductie van scope 2, in de periode 2022/2023.
- Deze maatregel wordt bedrijfsbreed toegepast;
- Plan van aanpak: d.m.v. toolbox bewustwording creëren en vergroten m.b.t. het energieverbruik, zoals verlichting en/of verwarming uitzetten als dit niet nodig is, apparatuur zoveel mogelijk uit of in slaapstand.
- Verantwoordelijke: KAM-coördinator
- Uitvoering staat gepland voor: Q3 2023.

Airco-gebruik beperken

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is elektra.

RvB-Groep	Pagina 7 van 8
CO ₂ portfolio: D04.Energie management actieplan tbv website	Datum: 02-12-2022

- Wij verwachten dat deze maatregel voor 10% bijdraagt aan de reductie van scope 2, in de periode 2022/2023.
- Deze maatregel wordt bedrijfsbreed toegepast;
- Plan van aanpak: d.m.v. toolbox bewustwording creëren en vergroten m.b.t. het energieverbruik van de airco-installaties in het kantoor.
- Verantwoordelijke: KAM-coördinator
- Uitvoering staat gepland voor: Q3 2023.

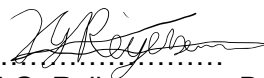
Onderzoeken inzet groene stroom

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is elektra.
- Wij verwachten dat deze maatregel voor 0% bijdraagt (als daadwerkelijk op groene stroom over wordt gegaan zal dit uiteraard een grote impact hebben op scope 2) aan de reductie van scope 2, in de periode 2022/2023.
- Deze maatregel wordt bedrijfsbreed toegepast;
- Plan van aanpak: de mogelijkheden onderzoeken voor de aanlevering van groene stroom door de huidige of een andere energieleverancier.
- Verantwoordelijke: directie
- Uitvoering staat gepland voor: 2023.

Onderzoeken inzet lichtsensoren

- De emissiestroom waarop deze maatregel betrekking heeft, is elektra.
- Wij verwachten dat deze maatregel voor 10% bijdraagt aan de reductie van scope 2, in de periode 2022/2023.
- Deze maatregel wordt bedrijfsbreed toegepast;
- Plan van aanpak: de mogelijkheden onderzoeken voor uitbreiding van het aantal lichtsensoren.
- Verantwoordelijke: directie
- Uitvoering staat gepland voor: 2023.

6. Ondertekening directie / hoger management

J.G. Reijersen van Buuren
Algemeen Directeur
Eindverantwoordelijke CO₂ prestatieladder portfolio.

8-12-22
.....
datum ondertekening

Bijlage:

- Maatregellijst (kopie vanaf SKAO)

Bronvermelding:

- Niet van toepassing, anders dan het CO₂ portfolio.

RvB-Groep	Pagina 8 van 8
CO ₂ portfolio: D04.Energie management actieplan tbv website	Datum: 02-12-2022